

Dokumenttype	NOU 1987:2	Dokumentdato	1986-12-15
Tittel	Lov om anadrome laksefisk og innlandsfisk.		
Utvalgsnavn	Lakse- og innlandsfiskelovutvalget		
Utvalgsleder	Moxnes Einar		
Utgiver	Miljøverndepartementet		
Oppnevnt	1981-09-11	Sider	154
Kapittel	2 Hovedpunktene i utvalgets innstilling		

Utvalget vil i dette kapitlet redegjøre for de viktigste endringer som blir foreslått i lovutkastet i forhold til lov av 6. mars 1964 om laksefisket og innlandsfisket.

For det første foreslås lovens tittel endret. Utvalget mener at dermed oppnås en mer riktig betegnelse som ikke utelukkende tyder på den aktive utøvelse av fisket.

Loven har som utgangspunkt det samme prinsipp som lov om viltet av 29. mai 1981, nemlig fredningsprinsippet. Dette betyr at det vil være forbudt å fiske anadrome laksefisk både i sjø og vassdrag og all slags fisk i vassdrag med anadrome laksefisk uten at fisket blir tillatt i medhold av særlig hjemmel. Utvalget mener at en derved får en mer naturvernrettet fiskeforvaltning, noe som synes nødvendig med det utvidede press på ressursene som formodes å komme i framtida. Dette utgangspunktet gjør det nødvendig med en del nye lovbestemmelser og en del lovbestemmelser fra tidligere blir unødvendige. Innenfor enkelte felter blir det flere fullmaktsbestemmelser enn tidligere. Viktige prinsipper er dog fortsatt lovfestet. Totalt sett har en tatt sikte på en kortere og mer oversiktlig lov i samsvar med prinsippene som er trukket opp i pkt.18.2 i Langtidsprogrammet 1982-85, St.melding 79(1980-81) og i pkt..5.3 i det reviderte Langtidsprogrammet, St.melding 86(1981-82).

Som tidligere har lovutkastet en egen formålsparagraf som er laget mer naturvernrettet. Bevaring av fiskestammer og fiskens leveområder har fått en sentral plass og høstingen blir et ledd i forvaltningen. Kulturbasert gjenfangst i næringsmessig øyemed er her tatt med som et nytt område. Dette bør tillates i den grad det er forenlig med forvaltningen av ville fiskebestander. Kulturbasert gjenfangst er definert i § i forslaget.

Innføringen av en naturvernrettet målsetting og et fredningsprinsipp gjør det nødvendig med et mer utstrakt vern om fiskens leveområder enn tidligere. Fiskeforvaltningen må sikres delaktighet i oversiktsplanleggingen, og det bør være mulig å sette i verk øyeblikkelige tiltak overfor uheldige utviklinger innenfor forvaltningsområdet.

Dagens lov inneholder bestemmelser om etablering av laksestyrer og innlandsfiskeremnd. Utvalget mener at ordningen bør endres og utbygges slik at det er mulig å få en samordnet ressursutnytting. Utgangspunktet er at en ved siden av de etablerte organer som Direktoratet for naturforvaltning og fylkesmennene skal ha ei nemnd i hver kommune. Fylkesnemnd til hjelp på fylkesplanet kan opprettes hvor dette er hensiktsmessig. Det samme gjelder samarbeidsnemnder. Ordningen skal dog i det hele tatt være fleksibel slik at det ikke opprettes organer i større grad enn det som er nødvendig og hensiktsmessig for forvaltningen. Det foreslås en statlig finansiering av nemndene. Sekretærfunksjonen ser utvalget som særlig viktig.

Laksekatten og eksportavgiften skal falle bort. Lovutkastet tar sikte på å skaffe mer midler til lokale fiskekulturtiltak enn i dag. Foruten fisketrygdavgiften, som foreslås opprettholdt, innføres redskapsavgift på visse redskaper i sjø og vassdrag og fiskekultiveringsavgift av leieinntekter, kortsalg eller verdi av eget fiske.

Lovutkastet inneholder et eget kapittel om organisering og drift av vassdrag. Rettighetshavernes eget ansvar blir understreket. Minnelige ordninger er utgangspunktet, men fører ikke det arbeidet fram, har fylkesmannen en egen mulighet til å aksjonere. Betydningen av driftsplaner

fremheves, og jordskifteverket har en mer fremtredende rolle enn tidligere i arbeidet med å lage bruksordninger.

Lovutkastet inneholder retningslinjer for en praktisk drift av såkalte "frie" fiskeområder. Ansvarsområdene blir definert og inntektene skal i sin helhet gå til lokale fiskekulturiltak.

Utvalget forslår ikke noen endring i prinsippet om hvem som har fiskeretten, men foretar en presisering av hvem som har fiskeretten på egen grunn i sjøen. Bestemmelser om fiskeretten på statens jord i Finnmark og statens matrikulerte og umatrikulerte grunn er stort sett i overensstemmelse med tidligere i påvente av samerettsutvalgets innstilling. Det legges mer vekt på bostedsforholdet enn tidligere, ikke på statsborgerskapet.

Lovutkastet påbyr kommunene å utnytte sine fiskerettigheter mer til fordel for allmennheten, og inntektene er forutsatt å gå til fiskekulturiltak på stedet.

Påbud om salg av fiskekort, hvor den alminnelige adgang til fiske er dårlig, er utvidet til også å gjelde fiske etter anadrome laksefisk. Rettighetshavernes egne interesser er imidlertid sikret. Om nødvendig kan det etableres konsesjonsordning ved utleie av fiskerett.

Adgangen til å kreve skjønn for å fastslå visse forhold innen fiskeforvaltningen er opprettholdt, men som en subsidiær løsning i forhold til en administrativ avgjørelse dersom denne ikke godtas.

Utvalget vil understreke oppsynets rolle som et viktig fundament for en best mulig fiskeforvaltning. Et mest mulig felles oppsyn innenfor naturforvaltningen bør være utgangspunktet. Årlig registrering av visse redskaper er en betingelse for et mest mulig effektivt oppsyn. Plikten til å gi oppgaver om fangstmengden bør i fremtiden også påhvile fiskeren. Registrering av redskap kan gjøres betinget av at fangstoppgave sendes inn i rett tid. Utvalget mener på denne måte å ha kommet noe på vei når det gjelder å bedre fangststatistikken.

Det er lagt opp til en framtidig kulturbasert gjenfangst når det er forenlig med lovens formål. Lovutkastet har en egen paragraf som kan styre utviklingen gjennom en konsesjonsordning, og ellers legge forholdene til rette for en slik næring.

Utvalget har vurdert fiskefondets og fisketrygdavgiftens framtidige skjebne og muligheten for alternativer. Fisketrygdavgiften kan vanskelig erstattes som finansieringsgrunnlag uten gjennom en storstilt statlig økonomisk innsats. Når det gjelder fiskefondet foreslår utvalget at dette avvikles og erstattes av en landsomfattende stiftelse med et styre som det ledende organ og med et mindre statlig engasjement enn tidligere.

Utvalget foreslår et objektivt ansvar når det gjelder skade på fiskeredskaper som er lovlig satt ut. Rammen for fengselstraff er hevet til 1 år. Dette medfører at det blir hjemmel for å ta i bruk varetektsfengsling under etterforskningen, samtidig som det gir uttrykk for ønsket om en nivåheving når det gjelder straffereaksjonene. Utvalget har forsøkt å presisere uaktsomhetsbegrepet nærmere. Det innføres mulighet for å kreve inn gebyr for visse overtredelser.

Et eget kapittel i innstillingen (9.5) omhandler oppvurdering av mindre pååktede fiskearter, f.eks. ål, og peker på forskjellige tiltak i den forbindelse.
